

บทที่ 2

ทฤษฎีจิตวิทยาเกี่ยวกับรักร่วมเพศ

ความหมายของคำว่ารักร่วมเพศ

โดยปกติมนุษย์หรือแม้แต่สัตว์ ย่อมมีความรักและความลุ่มหลงทางเพศกับเพศตรงข้าม กับตน เช่นผู้หญิงรักผู้ชาย หรือในทางกลับกัน ซึ่งสังคมถือว่าความสัมพันธ์ต่างเพศเป็นสิ่งที่ปกติ เป็นที่ยอมรับโดยทั่วไป พวกเขาต่างเพศนี้เรียกว่า เฮเทอโรเซ็กชวล (Heterosexual) แต่มีบ้างที่มีพฤติกรรมที่นอกเหนือจากนี้ คืออาจหันไปรักคนเพศเดียวกับตน ซึ่งเรียกว่ารักร่วมเพศ

รักร่วมเพศ (Homosexuality) หมายถึงการมีความลุ่มหลงทางเพศ กับคนที่มีเพศเดียวกัน

Male Homosexual คือการที่ผู้ชายมีความลุ่มหลงทางเพศกับผู้ชายด้วยกัน ซึ่งบางครั้งถูกเรียกสั้น ๆ ว่า เกย์ (gay)

Female Homosexual เป็นคำเรียกคนที่รักร่วมเพศที่เป็นผู้หญิง ตรงกับคำว่า เลสเบียน (Lesbian) และเกย์ (gay)

ในเมืองไทย เมื่อพูดถึงเกย์มักหมายถึงคนรักร่วมเพศที่เป็นชาย แท้จริงแล้วคำนี้ครอบคลุมถึงหญิงด้วย Gay Student Union เป็นสหพันธ์นักศึกษาที่ต่อสู้เพื่อสิทธิของคนรักร่วมเพศทั้งหญิงและชาย¹ หรือพวกเกย์ลีเบอร์ชันฟรอนท์ (Gay Liberation Front) ซึ่งเป็นขบวนการเรียกร้องสิทธิของชาวรักร่วมเพศทั้งหญิงและชาย²

¹ ประพนธ์ สโรชมาน, "บทความพิเศษ เรื่องรักร่วมเพศ," วารสารธรรมศาสตร์ 3 (กันยายน 2524) : หน้า 165.

² นพ.อดมศิลป์ ศรีแสงนาม, "การเล่นการอภิปรายเรื่อง "เกย์", " ปัญหาชีวิตและสุขภาพ (กรุงเทพมหานคร : จตุรัสคอมพิว 2525), 3 : 156.

Bisexuality หมายถึงบุคคลที่สามารถมีความรู้สึกทางเพศทั้งกับเพศเดียวกัน
กับตนและต่างเพศก็ได้¹

นอกจากนี้ ยังมีพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศที่มีลักษณะคล้ายคลึงและใกล้เคียงกับ
รักร่วมเพศอีกหลายประการ ซึ่งนายแพทย์อุตมคิลป์ ศรีแสงนามแบ่งออกลักษณะต่าง ๆ ²
ดังนี้คือ

Fetishism คือภาวะในบุคคลที่ไม่อาจมีความรู้สึกทางเพศกับร่างกายหรืออวัยวะ
ของเพศตรงข้าม แต่กลับไปมีความรู้สึก ความพอใจทางเพศกับวัตถุสิ่งของที่ไม่มีชีวิตบางชนิด
ที่เป็นสัญลักษณ์ทางเพศของเพศตรงข้าม เช่นกางเกงใน ถู้น่อง ไนล่อน ต่างหู ผ้าคลุมผม
หรือบางส่วนของร่างกายซึ่งไม่ใช่อวัยวะเพศโดยตรง เช่นปลอมม น่อง นิ้วเท้า รักแร้ เป็นต้น

Fetishism ส่วนใหญ่พบในเพศชายเท่านั้น ส่วนในเพศหญิงมักเป็นแบบ
Kleptomania คือภาวะในคนที่ได้รับความตื่นเต้นพอใจจากการขโมยทรัพย์สินสิ่งของผู้อื่น

Transvestism คือภาวะในคนที่มีความรู้สึก ความพอใจทางเพศจากการได้แต่งตัว
แต่งหน้า สวมใส่เสื้อผ้าหรือแสดงท่าทางของเพศตรงข้ามกับตน เช่นชายที่แต่งตัวเป็นหญิง
หรือหญิงที่แต่งตัวเป็นชาย อาจแต่งอย่างเปิดเผยหรือแอบซ่อนเมื่อเวลาลับตาคน

Transvestite (สีกเพศ) นี้ไม่จำเป็นต้องเป็น homosexual เสมอไป ในทาง
ปฏิบัติเราอาจพบ transvestite เกิดร่วมกับ fetishism และ homosexual

¹ นพ.อุตมคิลป์ ศรีแสงนาม, Sexual Deviation, เอกสารการศึกษา
ประกอบวิชา จิตเวชศาสตร์, ภาควิชาจิตเวชศาสตร์, คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล
มหาวิทยาลัยมหิดล, หน้า 3.

² เรื่องเดียวกัน, หน้า 4.

Transsexuality (แปลงเพศ) คือคนที่ไม่ยอมรับเพศที่แท้จริงโดยกำเนิดของตน ไขชีวิต แต่งตัว มีพฤติกรรมและบทบาทของเพศตรงข้ามตลอดเวลา เพราะมีความพึงใจว่า อารมณ์และจิตใจของเขาเป็นเพศตรงข้ามกับร่างกาย อวัยวะเพศในร่างกายของเขา มีความปรารถนาอย่างแรงกล้าในการที่จะต้องการผ่าตัดเปลี่ยนเพศเป็นเพศตรงข้าม

ความแตกต่างระหว่างพวก Transvestite กับ Transsexuality คือพวก สักเพศต้องการแต่งกายของเพศตรงข้ามเพื่อให้เกิดความตื่นเต้นทางเพศ ในขณะที่พวก Transsexuality (แปลงเพศ) กระทำไปเพราะคิดว่าตนเป็นพวกนั้นจริง ๆ

Hermaphrodite (กะเทย) คนโดยมากมักสับสนกับคำว่ากะเทย โดยเข้าใจว่า คนรักร่วมเพศคือกะเทย ความจริงคือ กะเทยไม่จำเป็นต้องเป็นรักร่วมเพศเสมอไป และมีจำนวนมากที่เป็นรักร่วมเพศโดยมิได้มีลักษณะของกะเทยปรากฏเลย

กะเทย

กะเทยตามความหมายทางแพทย์หมายถึงคนที่มีอวัยวะของทั้งผู้หญิงและผู้ชายอยู่ในคน ๆ เดียวกัน หรือมีอวัยวะเพศแบบก้ำกึ่ง บอกไม่ได้แน่ชัดว่าเป็นผู้หญิงหรือผู้ชาย หรือ บางอวัยวะเป็นชาย บางอวัยวะเป็นผู้หญิง¹

กะเทยแบ่งออกเป็น 2 ชนิดคือ กะเทยแท้และกะเทยเทียม ถ้ามีลักษณะทางเพศ ที่เด่นตรงกับออร์โมนในตัว เรียกว่ากะเทยแท้ ส่วนกะเทยเทียมคือกะเทยซึ่งลักษณะทาง เพศภายนอกให้เห็นเด่นอย่างหนึ่ง แต่ออร์โมนที่ผลิตแท้จริงเป็นของอีกเพศหนึ่ง²

¹ นายแพทย์วิจารณ์ พาณิช, "กะเทยก็เป็นกรรมพันธุ์," นิตยสารหมอชาวบ้าน 31 (พฤศจิกายน 2524): 78.

² นายแพทย์อุทิศศิลป์ ศรีแสงนาม, "โฮโมเซ็กชวล-เลสเบียน," ในเพศ- โกลัหมอ (กรุงเทพมหานคร : ห้างหุ้นส่วนจำกัด ป.สัมพันธ์พาณิชย์, 2525), หน้า 238.

กะเทยแท้ (True Hermaphrodite)

กะเทยแท้หาได้ยาก ทั่วโลกมีกล่าวถึงไว้เพียง 200 รายเท่านั้น ที่มีชื่อมากคือชาวอิตาลี ชื่อดาเนียล เบิร์กแฮมเมอร์ ซึ่งเป็นผู้ขายแต่ล่ามารถมิลูกได้ เขาแต่งงานกับภรรยา 7 ปี มีชีวิตสมรสปกติ แต่เมื่อมีสัมพันธภาพเพศกับผู้ขายเพียงครั้งเดียวก็ตั้งท้องและคลอดลูกออกมาเป็นหญิงเป็นรายเดียวในโลกที่ถูกจารึกไว้เป็นหลักฐานถึงกะเทยแท้ที่ล่ามารถมิลูกได้ เหตุการณ์ครั้งนี้เกิดใน ค.ศ. 1601¹

ส่วนใหญ่กะเทยแท้จะเป็นหญิง มีอวัยวะภายนอกกำกวม แต่มักดูคล้ายไปทางเพศใดเพศหนึ่งที่สำคัญคือมีทั้ง อัณฑะและรังไข่ บางคนอาจมีรังไข่ (ovary) อยู่ข้างหนึ่งของตัว อีกข้างหนึ่งเป็นอัณฑะ (testis) บางคนมีทั้ง เนื้อรังไข่และอัณฑะผสมกัน (ovotestis) หรือในบางรายอาจมีลักษณะร่างกายภายนอกเป็นหญิงซีกหนึ่งและอีกซีกหนึ่งเป็นชาย

สาเหตุการเป็นกะเทยแท้ สันนิษฐานว่าเกิดจากความผิดปกติของการเจริญเติบโตของทารกในครรภ์ โดยที่ความผิดปกตินั้นอาจมีสาเหตุมาจากตัวกำหนดเพศ (chromosome) บางส่วนผิดปกติไปตอนที่ทารกเจริญเติบโตอยู่ในท้องแม่²

กะเทยเทียม (Pseudo Hermaphrodite)

ตัวอย่างของกะเทยเทียมที่พบกันมากที่สุดคือ Testicular Feminization Syndrome หรือหญิงมีอัณฑะคนเหล่านี้มีลักษณะเป็นผู้หญิงแท้ ๆ สามารถแต่งงานได้ดูภายนอกเป็นผู้หญิงปกติธรรมดา แต่มีอัณฑะซึ่งอาจอยู่ในท้องตรงตำแหน่งรังไข่ โดยมากหมอสูติ นรีเวช มักเป็นผู้ตรวจพบ

1 นายแพทย์วิจารณ์ พาณิช, "กะเทยก็เป็นกรรมพันธุ์," หน้า 79-80.

2 เรื่องเดียวกัน.

กะเทยเทียมเกิดจากกรรมพันธุ์ โดยมีแม่เป็นพาหะ แม่มียีนส์ติดปกติอยู่ครึ่งหนึ่ง ของลูกชายจะเจริญเติบโตกลายเป็นผู้หญิง โดยแท้แล้วหญิงที่มีอวัยวะนี้จะมีตัวกำหนดพันธุ (chromosome) เป็นผู้ชายคือ 46, xy

โดยปกติคนเราจะ เป็นเพศหญิงหรือชายนั้นขึ้นอยู่กับโครโมโซมเป็นครั้งแรก คนที่มี 46, xx จะเป็นผู้หญิง และคนที่มี 46, xy จะเป็นผู้ชาย

ทารกที่จะเติบโตขึ้นมาเป็นหญิงมีอวัยวะ จะมีโครโมโซมเป็นชายคือ 46, xy โครโมโซมชนิด y ทำให้ต่อมเพศกลายเป็นอวัยวะและหลังฮอร์โมนเพศชายออกมา แต่ทารก เหล่านี้ได้รับเชื้อพันธุ (gene) ติดปกติจากแม่ทำให้เนื้อหนังไม่บวมรั การกระตุ้นโดยฮอร์โมน ชาย ส่วนต่าง ๆ สิ่งเจริญเติบโตเป็นผู้หญิง แต่ยังมีอวัยวะซึ่งหลังฮอร์โมนเพศชายอยู่

ถ้าถือตามพันธุศาสตร์ คนเหล่านี้คือผู้ชาย แต่เนื่องจากพวกเขา มีร่างกายและ สติใจเป็นหญิงแท้ สิ่งต้องยอมรับว่าเป็นผู้หญิง ซึ่งเป็นกรณีที่พบได้บ่อยกว่ากะเทยแท้¹

ลักษณะทางจิตวิทยา โดยทั่วไปของพวกกรักร่วมเพศ

1. มีบุคลิกภาพไม่เป็นผู้ใหญ่สมัย บุคลิกภาพในที่มีอาจหมายถึงอุปนิสัยใจคอ การแสดงออก พวกนี้มักตัดสินใจอะไรไม่เด็ดขาด มีความลังเลใจ
2. ไม่ค่อยมีความไว้วางใจคนอื่น ไม่รู้สึกปลอดภัยหรือมั่นคงทางจิต หงุดหงิดง่าย
3. ส่วนใหญ่มีความสามารถที่จะเอาอย่างตามสภาพความเป็นจริงได้จำกัด เช่น ตัวอย่างที่จิตแพทย์ได้ลองทดลอง โดยให้กรักร่วมเพศที่เป็นชายแต่แต่งกายและมีความรู้สึก เป็นหญิงลองวาดรูปดู โดยให้วาดรูปคน 3 รูป รูปหนึ่งบอกให้วาดรูปคน เขาจะวาดเป็น ผู้หญิง รูปที่สองให้วาดรูปผู้ชาย เขาก็วาดรูปผู้หญิงหรือวาดลักษณะไปทางหญิง รูปที่สาม

1

นายแพทย์วิจารณ์ พาณิช, "กะเทยก็เป็นกรรมพันธุ์" นิตยสารหมอชาวบ้าน

ให้วาดรูปตัวเอง เขาก็วาดรูปเป็นผู้หญิงอีก เมื่อทดสอบเกี่ยวกับความคิดฝัน พบว่าพวกเขา
มักคิดฝันและจินตนาการว่าตนเป็นผู้หญิง สามารถมีครอบครัว มีลูกได้เหมือนหญิงทั่วไป

4. มักมีการแสดงออกชัดเจนอย่างรุนแรง บางคนหาทางออกไปในการประกอบ
อาชีพบางอย่างเขาทุ่มเท บางคนหันไปหมกมุ่นกับงานประเภทที่เปิดโอกาสให้เห็นระบายความ
รู้สึกรุนแรง บางรายหาทางออกไปในทางรุนแรงที่ผิดกฎหมายเพื่อปลดปล่อยพลังในใจที่ว่า
ตนเป็นคนมีปมด้อย¹

ปัญหาของคนรักร่วมเพศ

1. มักรู้สึกตัวว่าคนที่วิ่งไปมอง เห็นเขา เป็นคนต่ำต้อย วิจารณ์ ว่ารังเกียจ คนรัก
ร่วมเพศมักพยายามปิดบังเรื่องราวทางเพศของเขา และตัวเงินชีวิตไม่ให้ความสำคัญเป็นรักร่วมเพศ
ชัดเจนวางความก้าวหน้าในอาชีพ และดำรงความเงินที่นำนับถือในวงสังคมไว้ให้ได้

คนรักร่วมเพศอยู่ในโลกของความกลัว บางคนพยายามเก็บกดไว้เพราะเห็นว่า
ผิดศีลธรรม บางครั้งอาจวิตกกังวลขนาดหนักถึงกับเป็นโรคประสาท

2. คนรักร่วมเพศที่มีตำแหน่งหน้าที่สูง มักหวาดกลัวว่าจะถูกกลั่นแกล้งหรืออยู่
กรรโชกทรัพย์ และในบางครั้งอาจถูกทำร้ายร่างกายและชิงทรัพย์โดยเด็กหนุ่ม ๆ ที่เห็น
คนรักร่วมเพศเป็นเหยื่อเพื่อเล่นสนุกในเพศสัมพันธ์ และถือโอกาสชิงทรัพย์ไปด้วย ซึ่งบางครั้ง
ก็จบลงด้วยการฆ่า

คนที่วิ่งมักวิจารณ์ว่าคนรักร่วมเพศถูกฆ่า เพราะถ่มอุณหความขยะแยะงไม่ได้
แต่จิตแพทย์เชื่อว่า เด็กหนุ่มผู้ทำร้ายมีความต้องการรักร่วมเพศแอบแฝงอยู่ในตัว และพฤติกรรม
ของเขาเป็นไปตามความปรารถนาทางเพศในระดับไร้สำนึก (unconscious sexual
disires) เท่า ๆ กับต้องการชิงทรัพย์ หลังจากมีเพศสัมพันธ์ เด็กหนุ่มจะประหลาดใจ

¹ อรรถีย์ ชันมณูชัย, "ความผิดปกติทางเพศ" ในจิตวิทยาเกี่ยวกับโรคจิต
โรคประสาทและความผิดปกติทางเพศ (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์คัมภีร์, 2518),
หน้า 163.

ที่พบว่าตนมีความกลัวและมีประสบการณ์ที่เรียกว่า homosexual panic คือความเหวี่ยงวิตกและ
 บ้าคลั่งที่พบว่าตนเองมีใจโน้มทางรักร่วมเพศ ในภาวะเช่นนี้เขาจะฉุนเฉียวอีกฝ่ายหนึ่งด้วยสิ่งที่
 เขาพอจะหยิบฉวยได้

3. พวกรักร่วมเพศส่วนใหญ่จะมีความรู้สึกหงอยเหงาและอ้างว้าง ต้องการ
 มีใครสักคนที่อยู่ใกล้ชิดและร่วมทุกข์ร่วมสุขกับเขาได้เมื่อเขาต้องการ โดยทั่วไปชายรัก
 ประสบบัญหามากกว่าหญิง เพราะการที่หญิงสองคนใกล้ชิดหรืออยู่ด้วยกันจะไม่ถูกเพ่ง เล็ง
 และวิพากษ์วิจารณ์เท่าชายอยู่ร่วมกับชาย ที่สำคัญคือชายมักถูกคาดหวังให้แต่งงานเมื่อถึงวัย
 อันควร¹

สาเหตุของการเป็นรักร่วมเพศ

สาเหตุของการเป็นรักร่วมเพศยังเป็นเรื่องที่ถูกถกเถียงกันไม่ยุติ ในสมัยก่อนเชื่อว่า
 มีสาเหตุมาจากกรรมพันธุ์ หรือเกิดจากการเสื่อมถอยของระบบประสาท ชาวกรีกโบราณที่มี
 ความรู้เกี่ยวกับตัวอ่อนในครรภ์ (embryo) เชื่อว่าคนเราแรกเกิดนั้นมีทั้งลักษณะเพศหญิง
 และเพศชายอยู่ในตัว เมื่อเติบโตขึ้นจะกลายเป็นเพศใดเพศหนึ่งขึ้นอยู่กับระบบพัฒนาการของ
 ร่างกาย การอบรมเลี้ยงดู ตลอดจนสิ่งแวดล้อม Freud เองก็เชื่อว่าคนเรามีลักษณะสองเพศ
 อยู่ในตัว โดยตั้งสมมุติฐานว่าคนรักต่างเพศทุกคนมีสาเหตุแท้จริงของการเป็นคนรักร่วมเพศแฝงอยู่
 แต่ Bieber (1962) ได้ปฏิเสธสมมุติฐานนี้ โดยแย้งว่าสัตว์เลือดอุ่นโดยทั่วไปรวมทั้งมนุษย์
 มีพื้นฐานของการรักต่างเพศ แต่หากพัฒนาไปสู่รักร่วมเพศก็ด้วยเพราะประสบการณ์ไม่ได้
 ต่าง ๆ ในชีวิต²

1 ประพนอม สโรชมาน, "บทความพิเศษเรื่องรักร่วมเพศ," หน้า 175-176.

2 Judd Marmor, M.D, 'Homosexuality and Sexual Orientation Disturbance,' in Comprehensive Textbook of Psychiatry. (Maryland: Waverly Press, Inc., 1975), 2: 1512.

อย่างไรก็ตาม หากพิจารณาอย่างกว้าง ๆ พบสาเหตุที่นำไปได้ 2 ประการคือ

1. ภาวะทางร่างกาย
2. จิตวิทยา และอิทธิพลของสิ่งแวดล้อม

ภาวะทางร่างกาย

ได้มีหลายคนพยายามพิสูจน์ว่ารักร่วมเพศมีสาเหตุมาจากกรรมพันธุ์หรือไม่ก็ฮอร์โมน Kallman (1952) ได้ศึกษาฝาแฝดที่เป็นรักร่วมเพศ 85 คู่ พบว่าคู่แฝดที่เกิดจากไข่ 2 ใบ 45 คู่ อาจไม่เป็นที่รักร่วมเพศทั้งสองคน ในขณะที่คู่แฝดที่เกิดจากไข่ใบเดียว 40 คู่ เป็นรักร่วมเพศทั้งสองคน นี่ให้ข้อคิดถึงความเป็นไปได้ว่ารักร่วมเพศน่าจะเกิดเพราะพันธุกรรม แต่ไม่มีผู้ใดทำการวิจัยเพิ่มเติม จนปี 1963 Kolb ได้อธิบายถึงคู่แฝด 7 คู่ ซึ่งเกิดจากไข่ใบเดียวกัน และเป็นรักร่วมเพศว่าต่างมิได้มีความสัมพันธ์กับคู่แฝดของตนเลย ดังนั้น การจะระบุว่ารักร่วมเพศมีสาเหตุมาจาก gene นั้น จึงมีอาจทำได้ การวิจัยเปรียบเทียบแฝดสองลักษณะอาจเสนอได้เพียงว่า มีความเป็นไปได้ที่จะมีสาเหตุมาจาก gene ประกอบกับประสบการณ์ชีวิตในภายหลัง¹

โครโมโซมเป็นอีกสิ่งที่ถูกนำมาพิจารณา แม้จะไม่สามารถแยกแยะออกไปอย่างชัดเจนถึงความแตกต่างระหว่างโครโมโซมของรักร่วมเพศกับรักต่างเพศ แต่มีบางที่คนไข้ที่มีโครโมโซมแบบ Klinefelter's syndrome (xxy หรือ xxxy) กับแบบ Turner's syndrome (xo) จะเป็นรักร่วมเพศ กระนั้นยังไม่สามารถยืนยันได้เพราะมีอีกมากมายที่มีลักษณะโครโมโซมผิดปกติ และไม่เป็นรักร่วมเพศ²

เมื่อไม่นานมานี้ มีผู้ศึกษาโดยตรวจหาจากฮอร์โมน Loraine et al (1970) ได้รายงานถึงระดับฮอร์โมนเพศชาย (testosterone) ในน้ำปัสสาวะ 24 ชั่วโมงของคนรักร่วมเพศแท้ 2 คน ว่ามีระดับต่ำกว่าพวกไบเซกซวล Margolese (1970) ศึกษาตัวอย่าง

¹ Ibid.

² Ibid.

น้ำปัสสาวะ 24 ชั่วโมง จากพวกคอเคเซียน 24 คน โดยเลือกที่เป็นรักร่วมเพศลุ่มภาพ
 แข็งแรง 10 คน รักต่างเพศลุ่มภาพลุ่มบุรุษ 10 คน อีก 4 คน เป็นคนรักต่างเพศที่มี
 ลุ่มภาพอ่อนแอ โดย 3 คนมีอาการเซื่องซึม (depressed) และอีกคนเป็นโรคเบาหวาน
 (diabetes mellitus) โดยตรวจหาฮอร์โมน androsterone (A) และ
 etiocholanolone (E) พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างเห็นได้ชัดในกลุ่มรักร่วมเพศ
 และต่างเพศ กล่าวคือในจำนวน 7 คน จากกลุ่มรักร่วมเพศมีจำนวน E มากกว่า A ในอีก
 1 คนมี E, A พอดีกัน ขณะที่อีก 2 คน จำนวน A มีมากกว่า E เพียงเล็กน้อย ในทาง
 ตรงข้าม จำนวนคนรักต่างเพศที่มีลุ่มภาพแข็งแรง 10 คน ล้วนมี A สูงกว่า E ทั้งสิ้น
 แต่อย่างไรก็ดี จำนวนคนรักต่างเพศลุ่มภาพอ่อนแอกลับมีระดับ A, E ใกล้เคียงกับกลุ่มคนรัก
 ร่วมเพศ เช่นนี้จึงอาจเป็นไปได้ว่าระดับฮอร์โมน A, E นี้ อาจมีผลจากลุ่มภาพที่ไม่แข็งแรง
 ก็ได้ แต่เพราะปกติผู้หญิงมักมี E สูงกว่า A ในน้ำปัสสาวะ ดังนั้น Margolese จึงตั้ง
 สมมุติฐานว่า หากหญิงใดมีระดับ A สูงกว่า E หญิงนั้นก็จะมีแนวโน้มจะเป็นรักร่วมเพศ เช่น
 ที่ชายที่มี A ต่ำกว่า E¹

การศึกษาของ Loraine และ Margolese ยังคงเป็นที่ยอมรับแต่นั้นหมายถึงว่า
 จะต้องตัดประเด็นอื่น ๆ ออกไปจนหมดสิ้นแล้ว เช่นลุ่มภาพอ่อนแอส่งผลต่อระดับ
 ฮอร์โมนในร่างกาย Rose et al (1969) ได้ยืนยันว่าความเปลี่ยนแปลงทางร่างกาย
 ตลอดจนความตึงเครียดทางอารมณ์มีผลอย่างมากต่อส่วนลัดของจำนวนฮอร์โมน E, A
 นอกจากนี้ Perloff (1965) ได้แสดงทัศนะว่าการศึกษาฮอร์โมนจากของเสี้ยวที่ถูกขับออกมา
 เช่นน้ำปัสสาวะนั้นเป็นสิ่งที่ลำบาก เพราะมันต้องผ่านขบวนการเปลี่ยนรูปหลายขั้นตอน
 ความไม่แน่นอนสิ่งนี้มีมาก

การตรวจหาฮอร์โมนเพศชาย (testosterone) ในน้ำเหลือง (plasma)
 นับเป็นวิธีการใหม่ที่น่าสนใจ Kolodny et al (1971) ได้รายงานว่าตรวจพบระดับ

1

Ibid.

ฮอร์โมนเพศชายในรักร่วมเพศว่ามีระดับต่ำกว่าคนรักร่วมเพศ การค้นพบนี้ยังคงใช้ได้อีกเช่นกัน แต่ต้องคำนึงถึงสุขภาพโดยทั่วไป การลดน้ำหนัก การไข้อ้อ่อน การสูบบุหรี่หรือเพศสัมพันธ์ ตลอดจนความตึงเครียดทางร่างกายหรืออารมณ์ด้วย การศึกษาเพิ่มเติมต่อมาในปี 1973 ของ Tourney และ Hatfield ไม่สามารถยืนยันได้ถึงสมมุติฐานของ Kolodny หรือ Margolese, Doerr et al ก็เช่นกันไม่สามารถทำการวิจัยยืนยันความคิดข้างต้นได้ แต่กลับไปค้นพบถึงความต่างของฮอร์โมนเพศหญิง (estradiol) ในน้ำเหลืองระหว่างกลุ่มคนรักร่วมเพศกับคนรักร่วมเพศ ต่างเพศ ดังนั้น แม้ในปัจจุบันก็ยังไม่สามารถสรุปลงไปได้ว่า กรรมพันธุ์ (genetic) หรือ ฮอร์โมนจากต่อมไร้ท่อ (endocrinological) เป็นสาเหตุแท้จริงของรักร่วมเพศ¹

จิตวิทยาและอิทธิพลของสิ่งแวดล้อม

ได้มีผู้ตั้งสมมุติฐานมากมายทั้งในด้านจิตวิทยา การอบรมเลี้ยงดูและสภาพครอบครัว หรือสังคม ดัง เช่นในบุคคลหนึ่ง เชื่อว่าการเป็นรักร่วมเพศเกิดจากการชะงักงันของพัฒนาการในช่วงเด็กอายุ 3-5 ขวบ (psychosexual development) คือในช่วงนี้เด็กชายจะรักแม่ เด็กหญิงรักพ่อ ทั้งเด็กชายและเด็กหญิงอาจหาพ่อหรือแม่ที่เป็นเพศเดียวกับตน แต่ที่ลุดเด็กจะผ่านพัฒนาการนี้ขึ้นไปได้ด้วยการปรับตัวประพฤติดนเปลี่ยนแบบ (identify) พ่อหรือแม่ที่เป็นเพศเดียวกับตน แต่พวกรักร่วมเพศจะมีความรักฝังตรึงกับพ่อหรือแม่ที่ต่างเพศ และประพฤติดนเปลี่ยนแบบจึงทำให้บทบาททางเพศเด็กสับสน²

ความเป็นไปได้อีกประการคือ เด็กมีความผิดปกติในการรับรู้เพศของตน (Gender Identity Disorders of Childhood) คือการที่เด็กมีลักษณะร่างกายและเพศ เป็นเพศหนึ่งแต่ตนเองมีความรู้สึกและแสดงพฤติกรรมในทางตรงข้าม เช่น ถ้าเป็นเด็กผู้หญิงจะต้องการเป็นผู้ชายแสดงกิริยาท่าทาง การพูด การแต่งกายให้เป็นผู้ชาย ไม่ต้องการให้เต้านมเติบโต

¹ Ibid., p. 1513.

² ประพนอม สโรชมาน, "บทความพิเศษเรื่องรักร่วมเพศ", หน้า 171.

ไม่ต้องการมีประจำเดือน ในทางตรงข้าม เด็กชายจะพยายามเป็นผู้หญิง รังเกียจอวัยวะเพศของตน ชอบเล่นกับเด็กผู้หญิงหรือเล่นของเล่นผู้หญิง อายุที่เริ่มเป็นจะแสดงให้เห็นตั้งแต่ก่อน 4 ขวบ แต่จะเห็นชัดเจนในระยะ 7-8 ขวบ¹

นอกจากนี้เมื่อเด็กเติบโตถึงวัยเรียน ซึ่งเรียกว่าเป็น normal homosexual period คือเด็กมักจะอยู่ในกลุ่มเพศเดียวกัน ชายมักเล่นกับชาย หญิงมักเล่นกับหญิง ซึ่งเท่ากับเป็นการเสริมบทบาทของเพศ หากเด็กช่วงนี้ชอบเล่นกับเพื่อนต่างเพศก็อาจมีแนวโน้มไปทางรักร่วมเพศได้²

สภาพของครอบครัวตลอดจนการอบรมเลี้ยงดู เป็นอีกส่วนหนึ่งที่นักจิตวิทยาสนใจ ดังที่ Freud เขียนไว้ใน "Three Essays on the Theory of Sexuality" ว่าชายที่ขาดพ่อหรือมีพ่อที่อ่อนแอไม่มีอำนาจในครอบครัว และมีแม่ที่เจ้ากี้เจ้าการ มักจะกลายเป็นรักร่วมเพศ³ Bieber เองก็เชื่อว่าครอบครัวที่แตกร้างนับเป็นสาเหตุสำคัญ รวมทั้งบทบาทของพ่อและแม่ เช่นแม่มีอำนาจเหนือพ่อ เข้มงวด หรือพ่อที่ดูร้าย ต่างมีส่วนผลักดันทั้งสิ้น Bieber เสนอว่าความรักความเอาใจใส่ของพ่อสามารถป้องกันลูกชายจากการเป็นรักร่วมเพศได้⁴

¹ พยอม อังคตานุวัฒน์, "ความผิดปกติใน Psycho-sexuality: Psycho-sexual Disorder" ใน จิตเวชเด็ก, พิมพ์ครั้งที่ 3 (กรุงเทพฯ : โครงการตำราศิริราช, 2524), หน้า 179-180.

² แพทย์หญิงวันเพ็ญ บุญประกอบ, รักร่วมเพศในสังคมไทย, วารสารชีวิต และ สุขภาพ 6 (2524) : 189.

³ Judd Marmor, Comprehensive Textbook of Psychiatry, p. 1513.

⁴ Ibid.

นอกจากสัมพันธ์ภาพที่ไม่ดีในครอบครัวแล้ว การอบรมเลี้ยงดูยังเป็นสิ่งสำคัญ พ่อแม่บางคนที่ยากไต่ลูกสาว เมื่อลูกช่ายก็จะอบรมเลี้ยงดูอย่างเด็กหญิง ปลูกฝังความสนใจและทัศนคติอย่างหญิง ในทำนองเดียวกันเด็กหญิงบางคนอาจถูกเลี้ยงดูอย่างเด็กช่าย จนเด็กสับสนบทบาทที่แท้จริงของตน Green รายงานว่า เด็กผู้ช่ายที่ไม่รับรู้เพศตนเองเป็นเพราะการเลี้ยงดูของแม่ตั้งแต่วัยทารกโดยชอบแต่งตัวให้ล้วยและทำท่าเหมือนหญิง ไม่สนับสนุนให้เล่นรุนแรงแบบเด็กช่ายตั้งแต่ก่อน 4 ขวบ¹

อนึ่ง ประสบการณ์ช่วงที่เด็ก เริ่มต้นมีพฤติกรรมรักร่วมเพศมักเป็นระยะวัยรุ่นโดยอาจถูกชักจูงไปในทางรักร่วมเพศก่อนที่จะรู้จักต่างเพศอาจเกิดความประหลาดใจและประพุดต่อมา Konrad Lorenz นักจิตวิทยาชาวออสเตรีย กล่าวถึงทฤษฎีของเขาประการหนึ่งคือ imprinting โดยกล่าวว่าในช่วงเวลาที่พอเหมาะช่วงหนึ่งหากบังเอิญมีตัวกระตุ้น (stimulus) ที่เหมาะเกิดขึ้นพอดี ประสบการณ์นั้นหรือการเรียนรู้อันนั้นจะถูกสลัก (imprint) ลงไปในสมองเป็นการเรียนรู้อย่างถาวร²

สภาพแวดล้อมอีกประการหนึ่งที่มีส่วนผลักดันให้คนมีพฤติกรรมรักร่วมเพศ คือ สถาบันที่แบ่งแยกชายและหญิงออกจากกัน อาทิเช่นโรงเรียนประจำ คุกหรือกองทัพ ซึ่งผลให้บางคนหาทางออกในด้านความต้องการทางเพศด้วยการมีความสัมพันธ์รักร่วมเพศ³ ในบางคนที่ไม่มีความรู้พื้นฐาน เป็นคนรักร่วมเพศ เมื่อพ้นจากสภาพแวดล้อมเช่นนั้นก็กลับคืนสู่สภาพปกติ คือมีความรักต่อต่างเพศ แต่มีจำนวนไม่น้อยที่กลายเป็นคนรักร่วมเพศอย่างถาวร

¹ พยอม อิงคตานุวัฒน์, จิตเวชเด็ก, หน้า 173.

² นายแพทย์อุดมศิลป์ ศรีแสงนาม, เพศ-ไกลหมอ, หน้า 248

³ ประพนอม สโรชมาน, "บทความพิเศษ เรื่องรักร่วมเพศ" หน้า 170.

นอกจากนี้ สภาพของสังคมอาจเป็นปัจจัยหนึ่งที่ใช้ก่อให้เกิดรักร่วมเพศ เช่น การเกิดบาร์เกย์อันเป็นแหล่งชุมนุมชาวรักร่วมเพศ และเป็นผลให้เกิดจำนวนรักร่วมเพศมากขึ้น โดยเฉพาะพวกที่เริ่มต้นจะใช้ชีวิตหนุ่มสาวของตน¹

ประเด็นใหญ่ ที่กล่าวมาเบื้องต้นนั้น เป็นการกล่าวอย่างกว้าง เพราะการเป็นรักร่วมเพศนั้น ไม่อาจเจาะจงลงไปถึงสาเหตุที่แน่นอนได้ ยังมีแรงจูงใจอีกหลายประการที่อาจทำให้คนมีพฤติกรรมรักร่วมเพศ อาทิเช่น กระทำไปเพราะความอยากรู้อยากลอง หรือเป็นไปเพราะความวักเหว่เพียงชั่วขณะ หรืออาจเป็นด้วยสาเหตุทางด้านเศรษฐกิจ เป็นต้น

อย่างไรก็ดี ทั้งหมดที่กล่าวมาโดยสังเขปได้แสดงถึงความเป็นไปได้ในประการต่าง ๆ ของปัจจัยที่ทำให้คนเป็นรักร่วมเพศ

สำหรับในประเทศไทย จากการศึกษาทางจิตวิทยาในคนไข้โฮโมเซ็กชวลของละเอียต ชูประยูร หัวหน้าจิตวิทยา กองโรงพยาบาลลุ่มเตี้ยเจ้าพระยา พบว่าสาเหตุของคนไข้ชายที่นำมาศึกษาซึ่งมีอายุระหว่าง 15-36 ปี มีการศึกษาถึงระดับอุดมศึกษา 6 ราย จบการศึกษาชั้นประถม 11 ราย จบการศึกษาชั้น ม.ศ. 3 5 ราย กำลังเรียนชั้นมหาวิทยาลัยและมี 2 รายที่จบชั้นมหาวิทยาลัย รวม 24 ราย คือ

1. คนไข้ 10 รายใน 24 รายมีพ่ออ่อนแอ หรือเข้มงวดเกินไปจนไม่สามารถจะเลียนแบบ (identify) ได้ เมื่อเลียนแบบพ่อไม่ได้จึงหันไปเลียนแบบแม่
2. คนไข้ 6 รายมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับแม่มากกว่าพ่อ เพราะแม่ให้ความอบอุ่นใกล้ชิดมากกว่า มักเกิดจากพ่อไม่มีเวลาใกล้ชิดลูก และแม่มีลักษณะ dominating หรือรักและโอบอุ้มเกินไป
3. คนไข้ 8 รายมีความสับสนในเรื่อง identification ไม่แน่ใจต่อบทบาทของตน มีความรู้สึกว่าตัวเองบกพร่อง (inadequate) ประกอบกับสภาพร่างกายไม่สมบูรณ์ล้มชาย เช่น มีเสียงเล็ก รูปร่างเล็ก การแสดงออกทำทางเป็นแบบผู้หญิง

1

Judd Marmor, Comprehensive Textbook of Psychiatry,
p. 1513.

4. ในด้านบุคลิกภาพ พบว่าคนไข้ 15 รายมีภูมิหลังของบุคลิกภาพที่ไม่สมบูรณ์ ภาวะอารมณ์อ่อนไหวง่าย ขาดความมั่นใจในตัวเอง
5. คนไข้ 3 ราย มีพฤติกรรมรักร่วมเพศ เนื่องจากต้องการทดแทนที่เหมือนพ่อ เนื่องจากพ่อตายหรือถูกแยกไป จึงชอบเพศชายที่มีลักษณะคล้ายพ่อเพื่อปิดเหนียว
6. คนไข้ 3 ราย ได้รับการเลี้ยงดูในวัยเด็กจากเพศหญิง หรือใช้ชีวิตคลุกคลีกับเด็กผู้หญิง เล่นแบบเด็กผู้หญิง เช่น เล่นขายของ
7. คนไข้ 1 ราย มีความรู้สึกไม่ดี (bad impression) ต่อแม่ เพราะแม่ทิ้งพ่อไป ทำให้เกลียดผู้หญิงจนไม่กล้าคบหาความสัมพันธ์กับเพื่อนต่างเพศได้
8. คนไข้ 1 ราย มีพฤติกรรมรักร่วมเพศ เพราะไม่มีความสุข (dissatisfaction) ในการมีความสัมพันธ์กับเพศหญิง¹

การรักษา

เป็นความจริงอย่างยิ่ง หากจะกล่าวว่าการรักษาการเป็นรักร่วมเพศนั้น เป็นสิ่งที่ค่อนข้างยาก และไม่อาจกล่าวได้ว่าวิธีการปฏิบัติรักษาแบบใดได้ผลมากที่สุด เพราะพฤติกรรมของรักร่วมเพศนั้นมีหลากหลาย บ่อยครั้งที่ไม่สามารถจัดประเภทให้เข้ากับพฤติกรรมทางเพศประเภท 3,4,5,6 ดังที่ Kinsey จัดแบ่งไว้ได้^{2*}

¹ ละเวียด ยูประยูร, "การศึกษาทางจิตวิทยาในคนไข้โฮโมเซ็กชวลล์," วารสารจิตวิทยาคลินิก 6 (พฤษภาคม 2518) : 2.

² Judd Marmor, Comprehensive Textbook of Psychiatry, p. 1519.

* Kinsey ได้แบ่งพฤติกรรมทางเพศของมนุษย์ไว้ 7 ประเภทดังนี้คือ

1. on the scale denotes exclusively heterosexual
(มีเพศสัมพันธ์กับต่างเพศเท่านั้น)
2. predominantly heterosexual, only incidentally homosexual
(เป็นรักต่างเพศ แต่มีประสบการณ์รักร่วมเพศบ้าง)

จิตแพทย์บางคนกล่าวว่า "รักษาได้ ถ้าเขาอยากหาย" คำว่า "รักษาได้" ฟังดูง่าย แต่ตามความเป็นจริง ผู้รักษาจะต้องทำจิตบำบัดกับคนไข้ต่อเนื่องกันเป็นเวลานาน บางครั้งอาจนานหลายปีคำรักษาก็แพงมาก คนไช้ นอกจาก "อยากหาย" แล้ว ยังต้องสามารถเปลี่ยนสภาพทางสังคมบางประการให้เหมาะสมกับชีวิตใหม่ เพื่อช่วยให้มีประสบการณ์ด้านอารมณ์อย่างเหมาะสมตลอดช่วงระยะเวลาอันยาวนาน เขาจะต้องมีประสบการณ์กับต่างเพศทั้งในด้านการสังคมและสรีระไปในทางขึ้นช่อบ มิฉะนั้นการพยายามเปลี่ยนเขาก็จะไม่เกิดประโยชน์¹

3. predominantly heterosexual but more than incidentally homosexual

(เป็นพวกรักต่างเพศ แต่มีประสบการณ์รักร่วมเพศบ่อยครั้ง)

4. equally heterosexual and homosexual

(เป็นทั้งรักต่างเพศและรักร่วมเพศ)

5. predominantly homosexual but more than incidentally heterosexual.

(เป็นรักร่วมเพศ แต่มีประสบการณ์รักต่างเพศหลายครั้ง)

6. predominantly homosexual only incidentally heterosexual

(เป็นรักร่วมเพศ แต่มีประสบการณ์รักต่างเพศบ้าง)

7. exclusively homosexual.

(เป็นรักร่วมเพศอย่างแท้จริง)

1

ประนอม ลีโรชมาน, "บทความพิเศษเรื่องรักร่วมเพศ," หน้า 174.

นอกจากคนรักร่วมเพศมีความต้องการจะถูกรักษาให้หายแล้ว วิธีการรักษาที่เหมาะสมเป็นสิ่งสำคัญ โดยทั่วไปมักรักษาโดยวิธีการทางจิต การทำจิตบำบัดวิธีหนึ่งที่ถูกกล่าวถึงอย่างมากคือ aversion therapy การบำบัดวิธีนี้ใช้หลักการของ classical conditioning แต่เป็นขบวนการวางเงื่อนไขให้หลีกเลี่ยงพฤติกรรมที่ไม่ต้องการ นักจิตบำบัดจะให้สิ่งเร้าที่น่ารังเกียจควบคู่ไปกับพฤติกรรมที่ต้องการให้เปลี่ยน เป็นต้นว่า ถูกไฟฟ้าดูดอ่อน ๆ¹

วิธีการอย่างกว้าง ๆ ของ aversion therapy คือนักจิตบำบัดจะให้คนไข้ดูรูปเป็นชุด ๆ รูปชุดหนึ่งเป็นภาพสไลของชายเปลือยหรือเกือบเปลือย เมื่อใดก็ตามที่คนไข้แสดงให้เห็นว่าภาพเหล่านั้นทำให้เขาเกิดอารมณ์ทางเพศ เขาจะถูกไฟฟ้าดูด หลังจากนั้นนักจิตบำบัดใช้กระบวนการนี้หลายครั้ง ปฏิบัติอย่างต่อเนื่องเมื่อเห็นภาพก็ลดลง ฉะนั้นนักจิตบำบัดจะค่อย ๆ ลอดแทรกรูปผู้หญิง โดยที่คนไข้จะไม่ถูกไฟดูดถ้าเกิดความรู้สึกเมื่อเห็นรูปผู้หญิง หากได้รับการปฏิบัติหลาย ๆ ครั้ง เชื่อว่าคนไข้จะพัฒนาไปในทางรักต่างเพศ ทั้งนี้การปฏิบัติรักษาต้องควบคู่ไปกับการฉีดฮอร์โมนเพศอย่างระมัดระวัง ตลอดจนการให้ดูภาพเปลือยของหญิงสาวในสภาวะของอารมณ์ที่เหมาะสม²

มีคนรักร่วมเพศเป็นจำนวนมาก ไม่มีความต้องการที่จะเปลี่ยนพฤติกรรมทางเพศของตน สิ่งเป็นหน้าที่ของทุกคนในสังคมที่ควรละเปิดใจให้กว้างและยอมรับว่าการเป็นรักร่วมเพศนั้น คืออีกวิถีหนึ่งของชีวิต³

Davidson กล่าวว่า การพยายามเปลี่ยนสภาพของคนรักร่วมเพศนั้น อันตรายและเป็นเรื่องเลวร้าย นักบำบัดควรสนใจช่วยคนรักร่วมเพศที่มีสัมพันธ์กับคนอื่น สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้มากกว่าจะเปลี่ยนให้เขา เป็นคนรักต่างเพศ

อาจจะกล่าวได้ว่าแนวความคิดเช่นนี้ สอดคล้องกับสัมมุติฐานใหม่ที่ว่า รักร่วมเพศไม่ใช่สิ่งผิดปกติก่อต่อไป⁴

¹ เรื่องเดียวกัน.

² เรื่องเดียวกัน, หน้า 174.

³ Judd Marmor, Comprehensive Textbook of Psychiatry, p. 1519.

⁴ ประพนธ์ สโรชมาน, "บทความพิเศษ เรื่อง รักร่วมเพศ," หน้า 175.